

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Чаплинська селищна рада: 75200, Херсонська обл.,
Чаплинський р-н, смт Чаплинка, вул.Паркова,40

Тел.: +38(05538) 21541, +38(05538) 21465

Адреса веб-сторінки: <https://chaplynska-gromada.gov.ua/>

E-mail: chap.otg@chaplynska-gromada.gov.ua

ТИРАЖ 500 ПРИМІРНИКІВ

БЮДЖЕТ для громадян 2019

ЧАПЛИНЬКА
ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Шановні мешканці Чаплинської об'єднаної територіальної громади!

Гарний господар знає, скільки заробляє та витрачає. Будьте гарними господарями. Знайте, які доходи та видатки є в бюджеті нашого селища! Знайте, куди йдуть гроші в селищному бюджеті.

Бюджет громади на 2019 рік розроблений для того, щоб у зрозумілій формі донести вам інформацію про те, як громада отримує та витрачає кошти. Бюджет для громадян служить інструментом підвищення рівня прозорості використання публічних коштів та сприяє участі громадян в процесах бюджетування.

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян, який ви тримаєте у руках, - це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб складну та технічну бюджетну інформацію зробити доступною вам і вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витрачатиме.

Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витрачати.

Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

ТРАНСФЕРТИ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносять дотації та субвенції.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій - інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів районній лікарні на лікування жителів громади з сільського в районний бюджет.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дит. садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАГи, амбулаторії), соц.захисту, фіз.культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіль, садочків, амбулаторій, клубів.

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

БЮДЖЕТ

Це ключовий інструмент для управління громадою, а також відпіння в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на 1 рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проєкту бюджету, розгляд проєкту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

СІЧЕНЬ - 15 БЕРЕЗНЯ

Вже по завершенні календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:
- взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного розгляду;
- відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;

- ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить цю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевої ради. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати заїд, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходить окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проєкт рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проєкт бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюється на сайті ради.

СІЧЕНЬ - ГРУДЕНЬ

В цей час відбувається закупівля, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:
- подати проєкт на конкурс «Бюджет участі». Брати участь у кампаніях апітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії місцевої ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету робиться на 3 роки - плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

ТРАВЕНЬ - ЖОВТЕНЬ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:
- подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- подавати пропозиції безпосередньо до сільської ради (сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян);
- брати участь в експертних групах,дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД - 25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:
- взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- відвідати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- долучитись фінансистів в створенні бюджету для громади;
- сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громади - розповсюдити ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

ЛИПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

Як долучитись:
- подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управлінні та відділі - значимим листом, надісланим поштою чи електронною;
- подавати пропозиції безпосередньо до фінального (конкретні діяти в яки цього документи), сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у яких масового збору людей;
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

Загальна кількість населення
16001 особа

Працездатне населення
12004 особи (77%)
Працевлаштоване населення
10006 осіб (65,8%)

Розподіл населення по галузям:
- Сільське господарство
6009 осіб (65,1%)
- Промисловість
500 осіб (4,7%)
- Державне управління
200 осіб (1,9%)
- Інші галузі
3000 осіб (28,3%)

Промислові підприємства - **11**
Галузі діяльності підприємств:
- переробна
- житлово-комунальна

Земля сільсько-господарського призначення -
52442,85 га

Школи громади- **8**

Дитячі садки громади- **9**

Фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії - **7**

Стан доріг в громаді:

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту: **32 тис.кв.м**
Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту (ямкового): **6 тис.кв.м**

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет. Основним напрямком економіки Чаплинської ОТГ є виробництво і реалізація сільсько-господарської продукції.

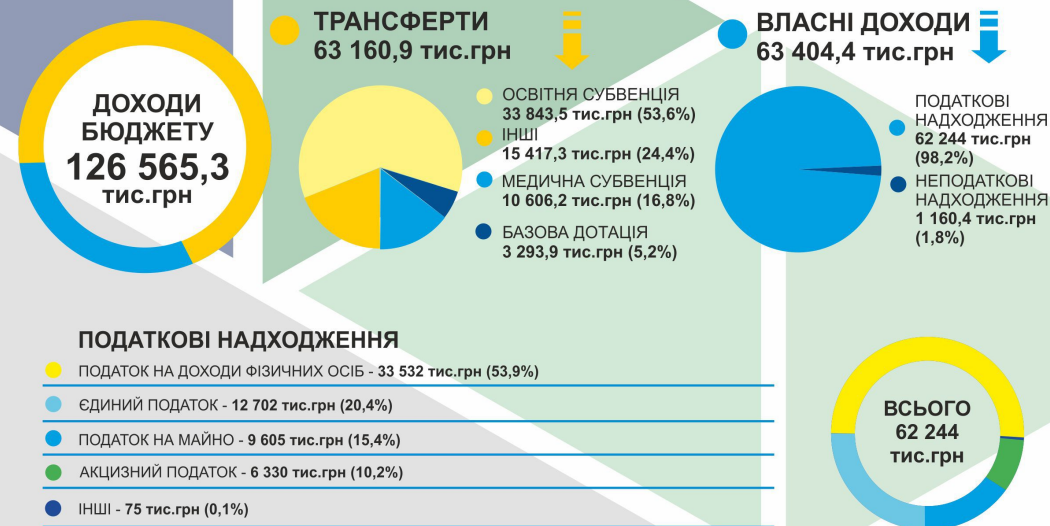
ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Одним з основних документів Чаплинської об'єднаної територіальної громади є **Стратегія розвитку на 2019 - 2020рр.** Стратегія визначає цілі та пріоритети розвитку громади, завдання, проекти, спрямовані на структурні зміни в економіці та соціальній сфері, покрокового розв'язання наявних проблем. Пріоритетами розвитку громади є:

- Розвиток інвестиційного потенціалу ОТГ
- Підтримка місцевих підприємств, а також покращення ситуації на місцевому ринку праці.
- Підтримка сільського господарства та суміжної діяльності.-
- Покращення внутрішніх і зовнішніх транспортних комунікацій та безпеки дорожнього руху.
- Розвиток комунальних послуг.
- Збільшення можливостей проведення вільного часу.
- Покращення здоров'я мешканців і мешканок та ефективності системи охорони здоров'я.
- Впровадження інтеграційної просторової та соціальної політики.
- Підвищення рівня компетентності та кваліфікації мешканців та мешканок
- Розвиток і ефективно використання культурного та креативного потенціалу.

Кошти в бюджет громади потрапляють з двох основних джерел - від держави (субвенції, дотації) та власний заробіток громади. Кошти від держави спрямовуються на забезпечення надання освітніх, медичних послуг, інших функцій держави. Більшу частину надходжень громада отримує з власних доходів, які складаються з податкових та неподаткових надходжень.

Бюджет ОТГ складається із загального та спеціального фондів. Найвагомим джерелом наповнення сільського бюджету є податок на доходи фізичних осіб (52,9%). Надходження по платі за землю складають 12,8% в загальній сумі надходжень по податках та зборах, які очікуються в 2019 році. Єдиний податок також є одним із значимих джерел надходжень бюджету і складає 11,5%. Планові призначення доходів спеціального фонду бюджету громади на 2019 рік затверджено в сумі 3 019,4 тис.грн.

БЮДЖЕТ УЧАСТІ

Як були враховані пропозиції громади, подані до проекту бюджету на 2019 рік.

Перелік пропозицій, які були підтримані:

- Капітальний ремонт (заміна віконних та дверних блоків) у приміщеннях Червонополянської та Кучерявоволодимирівської філій ОЗ НВК «Чаплинська школа гімназія» на суму 2015 тис.грн
- Капітальний ремонт (заміна віконних та дверних блоків) у приміщеннях ОЗ НВК «Чаплинська школа гімназія» на суму 519,0 тис.грн
- Капітальний ремонт (заміна віконних та дверних блоків) у приміщеннях ОЗ Чаплинська спеціалізована школа I-III ст. на суму 281,0 тис.грн
- Капітальний ремонт вуличного освітлення смт Чаплинка та с.Першокостянтинівка на суму 1 040,606 тис.грн
- Розвиток спортивної інфраструктури (реконструкція футбольних міні-полей зі штучним покриттям в с.Першокостянтинівка, смт Чаплинка на суму співфінансування 320,0 тис.грн
- Реконструкція артезіанських свердловин у с.Магдалинівка, с.Кучерявоволодимирівка, с.Червона Поляна, с.Рачівка, с.Новий гай, с.Білоцерківка за рахунок програми DOBRE 2 072,7 тис.грн та співфінансування з селищного бюджету 891,5 тис.грн
- Поточний ремонт освітлення вулиць селища та сіл громади на суму 100,0 тис.грн

5 КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ?

Із сільського бюджету кошти йдуть на утримання закладів дошкільної та шкільної освіти, закладів культури, охорони здоров'я, соціальний захист населення, підтримку житлово-комунального господарства, розвиток фізичної культури та спорту, благоустрій та управління громадою.

Найбільші витрати з бюджету іде на освіту (62,6%), організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності селищної ради (10%), видатки по трансфертам, які передаються до інших місцевих бюджетів (8,5%), на культуру та мистецтво (5,6%), на економічну діяльність (4,5%), на житлово-комунальне господарство (3,7%), на соціальний захист та соціальне забезпечення громади (3,2%).

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ ПО ГАЛУЗЯМ	ВСЬОГО, тис.грн	- оплата праці, тис.грн			- оплата енергоносіїв, тис.грн			- інші видатки, тис.грн		
		Сума	Відсоток	Сума	Відсоток	Сума	Відсоток	Сума	Відсоток	
ОСВІТА	86 964,5	71 503,5	81,2%	5 240,8	6,0%	4 418,6	5,1%			
УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ	14 143,5	13 063,5	92,4%	435	3,1%	645	4,5%			
СОЦ.ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	4 099,8	3 298,1	80,4%	122,3	3,0%	679,4	16,6%			
КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО	7 818,4	3 558	45,6%	1 004	12,8%	3 256,4	41,6%			
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ	189,8	152,7	78,1%			37,1	19,5%			
ЖКГ	5 134,1	2 958,4	57,6%	311	6,0%	1 864	36,4%			

6 ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

В бюджеті селищної ради на 2019 рік передбачено видатки по двом програмам в галузі освіти, а саме програма «Освіта» та програма «Національно-патріотичного виховання». Метою програм є забезпечення стабільного розвитку системи освіти селищної ради відповідно до вимог суспільства, забезпечення особистісного розвитку дітей та молоді згідно з їх індивідуальними здібностями і потребами та забезпечення у молодого покоління розвинутої патріотичної свідомості і відповідальності, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про спільне благо, збереження та вшанування національної пам'яті.

Загальноосвітній заклад	К-сть учнів/вихованців	Видатки на 1 учня/вихованця, грн	Всього видатків на заклад, тис.грн
Чаплинська школа-гімназія	652	22,1	14 432,2
Чаплинська спеціалізована школа	582	22,4	13 065,6
Кучерявоволодимирівська філія ЧШГ	44	61,7	2 713,7
Балтазарівський ЗЗСО	165	28,7	4 732
Скадовський ЗЗСО	129	39,4	5 078,4
Мандалинівська філія ЧСШ	80	40,2	3 212,3
Першокостянтинівський ЗЗСО	115	36,7	4 222,6
Чаплинська філія ЧШГ	78	44,9	3 499,2
Преображенський ЗЗСО	230	32,4	7 493,7

У 2019 році планується відкриття ЦНАПу, на даний момент іде робота для підготовки приміщення, заплановано 100 тис.грн для придбання обладнання для ЦНАПу; у школах, які знаходяться в селах проводиться капітальний ремонт приміщень на загальну суму 1,5тис.грн, також планується розробка генеральних планів сіл громади на загальну суму 400 тис.грн.

У 2019 році передбачені видатки по капітальному ремонту (заміні віконних та дверних блоків) у приміщеннях:

- Червонополянської філії опорного закладу НВК «Чаплинська школа-гімназія» Чаплинської селищної ради на загальну суму 1 066 тис.грн;
- Кучерявоволодимирівської філії опорного закладу НВК «Чаплинська школа-гімназія» Чаплинської селищної ради - 949 тис.грн;
- НВК «Чаплинська школа-гімназія» Чаплинської селищної ради - 519 тис.грн;
- опорного закладу Чаплинська спеціалізована школа I-III ст. Чаплинської селищної ради - 281 тис.грн

Видатки розвитку по селищній раді склали **9 302,6тис.грн** із них:

- Виконання інвестиційних проектів в рамках здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку громади - **2 815,0 тис.грн (30,3%)**;

- Капітальний ремонт автомобільних доріг - **3000,0тис.грн (32,2%)**;

- Придбання обладнання для організації роботи ЦНАПу - **100,0тис.грн (1,1%)**;

- Розвиток освіти - **957,3тис.грн (10,3%)**;

- Розроблення схем планування та забудови території - **400,0тис.грн (4,3%)**;

- Придбання обладнання для терцентра - **15тис.грн (0,2%)**;

- Розвиток культури - **1 684,1тис.грн (18,1%)**;

- Виконання заходів за рахунок цільових фондів - **11,2тис.грн (0,1%)**;

- Трансферт в обласний бюджет на співфінансування будівництва спортивних майданчиків для міні-футболу зі штучним покриттям у смт Чаплинка та с.Першокостянтинівка - **320,0тис.грн (3,4%)**

Проекти, які фінансуються за кошти Державного фонду регіонального розвитку

На 2019 р. по бюджету селищної ради передбачено видатки по співфінансуванню із Державним фондом регіонального розвитку по реконструкції спортивних майданчиків для міні-футболу зі штучним покриттям на території двох сіл.

Спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям на території Першокостянтинівської ЗОШ I-III ст. реконструкція - 1 388,9тис.грн.(сума по ДФРР)
- 160тис.грн (сума громади)

Спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям на території ОЗНВК «Чаплинська школа-гімназія» Чаплинської селищної ради - реконструкція
- 1 391,2тис.грн(сума по ДФРР)
- 160тис.грн (сума громади)

Подайте свої пропозиції до бюджету Чаплинської ОТГ на 2020 рік!
Для цього опишіть існуючу проблему та запропонуйте шляхи її вирішення.
Заповнену форму подайте до селищної ради!

Голові Чаплинської селищної ради

_____ (ПІБ)

_____ (адреса)

_____ (конт.тел.)

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОЕКТУ БЮДЖЕТУ 2020

Вважаю, що в нашій громаді існує проблема _____

_____
_____
_____

Ця проблема зачіпає інтереси _____

_____
_____
_____

Вирішити цю проблему можна шляхом _____

_____
_____
_____

Прошу Вас розглянути можливість включення до бюджету Чаплинської селищної ради на 2020 рік витрати на _____

_____
_____
_____

_____ (Підпис)

_____ (Дата)